

ԲԱՆՄԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ

ՅՈՒ ԵՐԹԱՍ, ՏԷՐ

Հայր՝ կոռուանն էր հաւատքիդ,
 Իսահակը քրիստոնեայ.
 Ողջակէզը քու նոր Ուխտիդ,
 Եւ սպասը՝ սուրբ սեղանին Միածնիդ:

Դարերով ան, միամտօրէն,
 Ազնուարար հաւատաց
 Մեծութեանդ Քու անչափ,
 Ու բարութեանդ անհաս,
 Էութեանդ Քու անտես,
 Երրորդութեանդ՝ անմեկին,
 Անսկիզբ, անեղ, եւ անգոյ,
 Երիցս խորին խորհուրդին:

Բայց օր մը անլուր,
 Օր մը սեւ, տխուր,
 Դրժեցիր կնքած դաշինքը Որդւոյդ,
 Զոր գիշեր մը սուրբ
 Ու գիշեր մը լուռ,
 Կոնց Միածինդ իր ուռովն ոսկի
 Եւ խաչովն քարի՝ Հետը Հայ ազգի:

Ու տուիր մեզ Տէր, իրր դառն պատիժ,
 Յորդանները բիրտ, բարբարոս, անխիղճ.
 Յազկերտը դաժան, Բուդան անկշիռ,
 Սելճուք Տուղրիլ Պէկ, զաւակն՝ Ալփասլան,
 Մոնկոլ Թիմուր Լէնկ, Թաթար՝ Ճէնկիզ Ուան:

Եւ ի վերայ այսր ամենայնի
 Տուիր մեզի Տէր՝ մահիկն Թուրանի.
 Կարծես դարերու չարիքը չէր բաւ,
 Վեց դար շարունակ մեզ բաժին եղաւ
 Արցունք, սրտի ցաւ:
 Անլոյս գիշերներ, աներազ օրեր,
 Աղօթքներ երաշտ, հարևան անհաշտ,
 Ճակատագիր դառն և՛ սև և՛ դաժան:

Հարազատներ եղան բաժան,
 Ինկան ափեր օտար, խոպան.
 Քաշկոտեցին կեանքերն անարգ,
 Իրենց տրուած, պարտադրուած.
 Բայց անոնք երբեք չմոռցան

Ժամ ու անդաստան,
Անունդ իրենց միշտ ապաստան:

Յո՞ երթաս Դուն, Տէ՛ր:

Եւ աւագին վրայ այրող ու կիզիչ
Ու արևուն տակ սպառիչ,
Ոլեակները կոտորակուած
Հայ մեծ ազգին,
Կառուցին նախ՝ տունն Հաւատքի
Իրենց պապերուն լոյս յիշատակին:
Ապա տուններ՝ յատուկ մտքի,
Ուր մարգարէներն Հայկեան ցեղին,
Մեսրոպ, Եղիշէ, Մովսէս և Դաւիթ,
Եկան մտքին հետ կոփելու հոգին
Ու դրոշմելու մէջը սիրտերուն,
Հայ պարմաններուն՝
Աչքերով պայծառ, նայուածքով աղու,
Ոսքն Աստուածչնչեան՝
Թէ «Սկիզբն իմաստութեան
է միշտ երկիւղ Տեառն»:

Անցան տարիներ, եկան նոր չարքեր,
Ոորհրդայնացում, նորանոր կարգեր:
Ապազգայնացում և օտար բարքեր
Եկան պղծելու կուսութիւնը սուրբ
Հայ օճախներու, աւանդոյթներու ...

«...Եւ տուն բաժանեալ յանձն, անկցի»,
Պատգամեց Որդիդ.
Բայց Դո՛ւն բաժնեցիր
Տունդ աղօթքի, խարիսխ Հաւատքի:
Եւ այժմ, առակին հօր պէս՝
Անառակ Որդւոյն,
Քու կրտսեր զաւկիդ դարձին կը սպասես.
Թէ ե՞րբ պիտ դառնայ «պանդխտութենէն»,
Հոգիով ծանր ու զղջումով քաղցր,
Արժանանալու երբեմնի իր պատիւին բարձր:
Նման Սուրբ Գրքեան Յոր երանելիին,
Տէր, փորձէ՛ Դուն դեռ Հայը տակաւին,
Ու անոր Համբերութիւնն առասպելային,
Զոր պահած է ան
Քուրայէն անցած ոսկիին նման,
Բնաւ չփոխուող յատկութիւնն իր հին:

Յո՞ երթաս Դու, Տէր:

Ու յանկարծ կրկին պատուհասեցիր
Երկիրը Հայկի,
Շարժովը մեծ՝ անոր ընդերքի:
Սակայն ի զուր կարծեցիր
Նախտել Հաւատքը Քու ժողովուրդիդ.
Նորտակել կամքն անոր աննկուն,
Արարատի նման կարծր, կրանիթ,
Ու անոր համբերութիւնն՝
Տիեզերքիդ նման անհուն:

Եւ Յո՞ երթաս, Տէր...

Կանգ չառիր սակայն
Եւ Տէ՛ր՝ Դուն այդտեղ.
Ուզեցիր տեսնել
Քու անմեղ գառներ, հաւատաւորներ՝
Գազաններու կեր:
Գազաններ՝ իրենց աչքերովը նեղ,
Ու միտքովը խեռ,
Արհամարհողներ՝ արդարութիւնը ծեր:

Ժողովուրդ մ'ամբողջ զոհ՝ քմահաճոյքին
Բարբարոս, խենչէ, տմարդի թուրքին.
Մանուկներ, ծերեր, ու որբեր անտէր,
Սև ճակատագրի գերին են դարձեր:

Յո՞ երթաս Դու, Տէր...

Երկու հազարեակ տարիներ առաջ,
Երբ մարդն ակընդէտ, լքուած ու անտէր
Վաղճւց կը սպասէր
Փրկութեան իր անհամբեր,
Ղրկեցիր Միածինդ այս փուճ մեր աշխարհ,
Ուր մարդուն համար ապիկար, յիմար,
Չտատամսեցար, ու
Ջաւակդ անգամ հանեցիր Դուն խաչ,
Որ սորվեցնելով մեզ, ըսաւ.
«Սիրէ՛ թշնամիդ քու անձիդ նման»:

Իսկ երբ չկրցար օգնել Քու զաւկիդ,
Ինչպէ՞ս կրնայիր Դուն հասնիլ մեզի:

Թէ կ'ակնկալէիր, որ Հողեղէններս
Օգնութեան ձեռք քեզ երկարէինք,
Երբ դեռ ազգովին կը տուայտէինք ...:

Յո՞ երթաս, Տէր ...

ՆՈՒՐԶԱՆ ԱՐՔ.

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Երազանքս հինաւորց,
յենած տարտամ ֆայլերուս,
ծաղիկ մ'ինչպէս կը փռուի
մայրամուտի գեփիւռին
եւ նազանքով կը ճօնի,
տարուած մետաքս հոսանքէն:

Վառ պահեցի տարիներ
հրապոյրը՝ հազարաբոյր
երազներուս գեղեցիկ,
եւ միացայ մարդոց խումբին խանդավառ,
ուխտագնաց՝ թափօրական մը ինչպէս
դէպի երկիրըն հայոց,
Ուր՝ խուլօրէն եւ անխոնջ
կը տրոփեն համազարկ
սրտերն հանճար մեր անցեալին:

Ես, երկրպագու մը անցորդ
եւ խոնարհող մ'անվարան,
մեր հայրերուն Սրբազան
յիշատակին խնկարոյր
յաւերժութեան խորանին:

Ճանապարհին երազկոտ,
սիրտս համակ կարօտով,
կը փորձեմ ես որոնել
վտարանդի մը որպէս,
պատկառանքով վեհաշուք
գրկել բոյրն հայրենեաց:

Ու կը տեսնեմ տեղ առ տեղ,
վհատ լոյսեր մեճաւոր,
կարծես աստղեր հալածուած՝
իսկած հայոց երկինքէն: